

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 1049/2021
21.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Иван Бајазит, адвокат из ..., против туженог Дома здравља „Смедеревска Паланка“ са седиштем у Смедеревској Паланци, коју заступа Општински правобранилац Општине Смедеревска Паланка, ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1864/20 од 20.11.2020. године, у седници одржаној 21.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1864/20 од 20.11.2020. године.

Образложење

Делимичном пресудом Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П1 144/18 од 12.02.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се поништи решење о отказу уговора о раду туженог број .. од 30.12.2015. године, којим је тужилци отказан уговор о раду број .. од 10.04.2012. године и престао радни однос са даном 31.12.2015. године, као незаконито и да се тужени обавезе да тужиљу врати на рад, а решено је да се прекида поступак у преосталом делу тужбеног захтева који се односи на накнаду штете на име неисплаћене зараде, као и уплату доприноса надлежним фондовима до правноснажног окончања поступка по делимичној пресуди.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1864/20 од 20.11.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена делимична пресуда, тако што је поништено решење туженог о отказу уговора о раду број .. од 30.12.2015. године, којим је тужилци отказан уговор о раду број .. од 10.04.2012. године и престао радни однос са даном 31.12.2015. године, као незаконито и тужени је обавезан да тужиљу врати на рад. Ставом другим изреке тужени је обавезан да тужилци накнади трошкове поступка по жалби у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужила је била у радном односу код туженог на пословима ... техничара у Служби за ... здравствену заштиту. Оспореним решењем туженог од 30.12.2015. године, тужили је отказан уговор о раду због технолошких, економских и организационих промена и престанка потребе за обављањем послова са даном 31.12.2015. године, уз исплату отпремнине. Према образложењу решења тужени није био у могућности да тужили обезбеди неку од мера запошљавања пре доношења оспореног решења. Тужени је поступајући по инструкцији Министарства здравља од 07.10.2015. године, спровео поступак рационализације броја запослених ради смањења броја запослених до максималног броја запослених у складу са Законом о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору. Уз допис министарства здравља – Сектор за здравствено осигурање од 07.10.2015. године, туженом су уз закључак Владе достављени и критеријуми за утврђивање вишка запослених у ... који су дефинисани од стране надлежних синдиката који сходно одредби члана 155. Закона о раду морају бити садржани у програму решавања вишка запослених. Одлуком од 28.10.2015. године покренут је поступак утврђивања вишка запослених у Служби за ... заштиту и формирана је комисија за дефинисање критеријума, прикљупљање и обраду података за утврђивање вишка запослених у служби. Комисија је дефинисала критеријуме за утврђивање вишка запослених на радном месту ... техничар, по којима је први критеријум спровођење анкете о добровољном престанку на престанак радног односа, по другом да ће као вишак бити проглашени запослени који испуњавају или којима до испуњавања првог услова за остваривање права на пензију недостаје две године, а по трећем критеријуму вишак су запослени са најмањим бројем година, месеци и дана остварених у радном односу код послодавца. Донет је Правилник о изменама и допунама Правилника о систематизацији радних места са табеларним прегледом радних места и описом послова туженог од 17.11.2015. године, којим је смањен број извршилаца на радном месту ... техничар на коме је тужила радила на два извршиоца, а затим и Одлука о престанку потребе за обављањем одређених послова 19.11.2015. године у Служби за ... заштиту, који су истакнути на огласној табли послодавца 22.12.2015. године. У складу са измењеном систематизацијом и назначеном одлуком на радном месту ... техничара остала су да раде два извршиоца, а тужили је оспореним решењем отказан уговор о раду. Тужени није био у обавези да донесе програм решавања вишка запослених имајући у виду укупан број запослених на неодређено време.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев налазећи да је тужени законито спровео поступак рационализације и у поступку утврђивања вишка запослених правилно применио критеријуме приликом бодовања тужиле, а које је утврдила надлежна Комисија и који предвиђају да ће као

вишак бити проглашен запослени са најмањим бројем година, месеци и дана остварених у радном односу код туженог.

Другостепени суд је изразио супротно становиште, налазећи да оспорено решење не садржи разлоге о критеријумима на основу којих је тужени као послодавац оценио да тужила не остварује предност у односу на остале извршиоце на истим пословима, нити је у решењу образложено који су од набројаних критеријума коришћени у поступку утврђивања вишка запослених, будући да је код туженог смањен број извршилаца на пословима ... техничара у Служби за ... заштиту на којима је тужила радила, па оспорено решење не садржи конкретне разлоге на основу којих је тужила у односу на остале запослене на истом радном месту оглашена вишком, што га чини незаконитим и тужени је у обавези да тужилу врати на рад на основу члана 191. Закона о раду.

По оцени Врховног касационог суда становиште другостепеног суда је правилно.

Код туженог је дошло до спровођења поступка рационализације на основу Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“ број 68/15). У конкретном случају дошло је до организационих промена и потребе смањења броја запослених, па и до смањења броја извршилаца на пословима које је обављала тужила. Тужени је поступајући по инструкцији Министарства здравља - Сектор за здравствено осигурање од 07.10.2015. године, спровео поступак рационализације броја запослених и уз допис Министарства, туженом су поред закључка Владе РС достављени и Критеријуми за утврђивање вишка запослених у ... који су дефинисани од стране надлежних синдиката који сходно одредби члана 155. Закона о раду морају бити садржани у програму решавања вишка запослених. Наведени Критеријуми за утврђивање вишка запослених у ... који су дефинисани од стране надлежних синдиката и које су утврдили репрезентативни синдикати у овој области на нивоу Републике Србије били су обавезујући за све здравствене установе, а не само за оне које нису донеле сопствене опште акте и критеријуме, па тиме и за туженог који је био дужан да критеријуме дефинисане својим актом, према редоследу и значају усклади са наведеним критеријумима и начином бодовања утврђених од синдиката у области здравства на нивоу Републике Србије. С обзиром да оспорено решење не садржи образложење у погледу критеријума који су коришћени у поступку утврђивања вишка запослених, будући да је код туженог смањен број извршилаца на пословима ... техничара у Служби за ... заштиту на којима је тужила радила, то оспорено решење не садржи конкретне разлоге на основу којих је тужила у односу на остале запослене на истом радном месту оглашена вишком. Будући да се законитост одлуке о правима, обавезама и одговорности запосленог испитује у границама разлога наведених у образложењу одлуке, изостанак јасних разлога о извршеном рангирању и бодовању у поступку утврђивања вишка запослених чини оспорено решење незаконитим, па је правилно другостепени суд преиначио првостепену пресуду, поништио решење о отказу уговора о раду тужилу и туженог обавезао да тужилу врати на рад у смислу члана 191. став 1. Закона о раду. Следом тога, као неосновани су оцењени ревизијски наводи да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право, указивањем да је тужени у потпуности спровео и поштовао законом прописану процедуру и начин решавања вишка запослених, применом одговарајућих критеријума.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић